

ПРОБЛЕМА БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СВІТОВОЇ КРИЗИ

доц. Іванова Т.І., студент Горова В.М.

Роки становлення незалежної України та реформування економіки характеризуються відсутністю вирішення і проблем функціонування ринку праці. Глибока економічна криза сьогодення в Україні зумовлена не лише зовнішніми чинниками, але й низкою внутрішніх як економічних, так і політичних чинників, серед яких можна виділити незадовільне використання трудового потенціалу суспільства, регіонів, окремих підприємств, що і вимагає змін. На даному етапі криза лише прогресує, не відчувається покращання ситуації в жодній з країн: поглиблюється криза банківської системи, скорочується виробництво, зменшується споживання товарів і послуг, зростає гостро проблема безробіття.

З безробіттям зіткнулися 13,9% українських сімей (кожна сьома сім'я). Рівень зареєстрованого безробіття загалом по країні на 1 лютого 2009р. становив 3,2% населення працездатного віку. Найвищий рівень зареєстрованого безробіття спостерігався у Черкаській області (5,4%), а найнижчий – у м.Києві (0,7%). Серед безробітних кожний другий раніше займав місце робітника, кожний четвертий – посаду службовця, а кожний п'ятий не мав професійної підготовки.

Також проблемою зайнятості в країні є приховане безробіття, причина цього явища коли певна кількість працівників, які стали непотрібними у зв'язку з спадом виробництва або структурними змінами. Економічна можливість прихованого безробіття спричинена неконтрольованим падінням реальної заробітної плати працівників. Різновидом прихованого безробіття є часткове безробіття, що виникає при застосуванні адміністрацією підприємств вимушених адміністративних відпусток та скороченого робочого часу. При такому скороченні роботодавець намагається зберегти трудовий колектив, сподіваючись на покращення економічної кон'юнктури в майбутньому, роботодавець скорочує тривалість робочого дня для всіх працюючих, але не звільняючи персонал. Вважаються такі рішення більш справедливими ті економічно доцільними.

Поряд із прихованим безробіттям неформальна зайнятість може перейти у відкрите безробіття. Незважаючи на рівень безробіття, який має можливість зниження, ринок праці характеризується такими проблемами і погіршенням якісних робочих місць, що впливає на повільне скорочення безробіття, а також знижує продуктивність праці і конкурентоздатність виробництва. Недостатній рівень реформування трудової сфери, що впливає на ефективність зайнятості, а саме призводить до її зниження відображається на низькому рівні оплати праці і зниженням кількості зайнятих у галузі. При

цьому, дисбалансом між попитом на робочу силу та її пропозицією, впливає низький рівень інвестування через підтримку державою найбільш мобільних підприємств малого та середнього бізнесу.

Шляхи вирішення безробіття полягає у перепідготовці працівників, у орієнтації професійної підготовки на майбутні потреби ринку праці. Працівник має право вибирати вид діяльності і місце роботи, тому певна частина працівників знаходяться в пошуку зміни роботи, тобто коли вони добровільно міняють роботу на таку, яка краще їм підходить. В умовах економічного спаду, а особливо в час кризи, коли сукупний попит на товари і послуги зменшується, виробництво згортається, похідний від сукупного попиту на працю різко скорочується, а пропозиція збільшується в результаті падіння рівня життя населення. Тому в таких умовах зростає рівень безробіття, що зумовлене кількісною нестачею робочих місць для всіх бажаючих.

Для зниження безробіття необхідно підвищувати конкурентоспроможність робочої сили за рахунок підвищення рівня освіти по професіях, затребуваних на ринку праці, а також перепрофільовувати трудові ресурси, що є носіями менш перспективних знань і умінь щодо попиту на ринку праці.

Тому центральним елементом політики зайнятості повинна стати економічна політика, спрямована на поживлення ділової активності, проведена одночасно з придушенням інфляції, направлена на збереження і створення робочих місць. Варто також враховувати, що можливості держави щодо створення нових робочих місць менші, ніж можливості приватного капіталу. Це, однак, не знижує ролі держави як гаранта зайнятості, вона має стимулювати активність підприємців. Позитивним заходом щодо збереження робочих місць буде допомога держави підприємствам великого бізнесу (державним або приватним) у вигляді дотацій. Також держава може виступати посередником у пошуку інвесторів.

Напрямом активної політики зайнятості повинна стати біржа праці, яка б працювала більш ефективно та індивідуально з кожними безробітними.

Список літератури

1. Безробіття як соціально-економічне явище. / А.Свириденко [Електронний ресурс] http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/VNULP/Ekonomika/2009_640/26.pdf
2. Проблеми ринку праці в умовах кризи та можливі шляхи їх вирішення./ Н.Є. Селюченко, В.П. Кічор [Електронний ресурс] http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/VNULP/Ekonomika/2009_640/26.pdf
3. Сучасні проблеми, тенденції та аналіз безробіття населення України. / Г.В.Левчук. [Електронний ресурс] http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vbumb/2009_3/13.pdf